

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nro. 45.

**A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Költ Bétsben, Kedden Decembernek 2-dik napján
1800-ik esztendőben.*

B é c s.

Itt a' múlt Vasárnapon ki-hirdettetett a' templomokban, hogy a' jövő Vasárnapon kezdve 3 napokon, a' Felséges Urunk fegyvereinek meg-áldattatásokért való imátságok tartanak.

Német Ország.

Manheimben, az ott Nov. 7-dikénn költ tudósítások szerént, nagyon meg-ütköztek azonn, hogy valami Frantzia szolgálatban lévő Lengyel tsoportok, a' melyek Rohrbach és Nuszloch nevű helységekben fekszenek, mind két helységekben Szabadság-fákat állítottanak fel.

Y y

Azon 180 ezer Forintokból álló summának, a' melyet a' *Nassau* háznak három ágai, u. m. *Oránia*, *Usingen* és *Weilburg*, a' magok ujj békeséges Alkujok szerént fizetnek a' Frantzia Respublikának, fele részit egyedül az *Orániai* ház tartozik le-fizetni. A' Hollandiai volt Helytartó ez szerént, mint *Orániai* Princz, mint Német Birodalmi kar és rend, már békeességben vagyon a' Frantzia Respublikával.

Katona őrizet alatt kísértették által a' Frantziák Freyburgból Straßburgba a' 7 kezeseket, t. i. a' Sz. Péteri Prélatuson, két polgári rendű személyeken és B. Baden Károlyon kívül, a' Sz. Balási, Sz. Mærgeni, és Sz. Tandperti három Káptalan Urakat, azért, hogy a' *Breysgau* Rendek a' Orániai Generálisokhoz a' *Gen. Klein* oda érkezésével, haladék nélkül, vagy kész pénzben, vagy pedig Frantzia ország béli Bánkósoktól való oly erejű kötelező levélben, le nem tették, hogy a' szerént a' summa 8 rézekre oszólván, 8 részekben nyoltz hónapok alatt fizetődheffen - le. Keservesen írják ezek a' Felső Német országi levelek, hogy fegyverfűzésnek ideje alatt is legkisebb tekintettel nem viseltetnek a' Frantzia Generálisok az így elnyomattatott emberiséghez.

Nagy Britannia.

Mint hogy Angliában egy idő óta a' ló-ártás szer felett való módon el-hatalmazott, és e' miatt a' szarvas marha meg-kevesedett, erre nézve olyan beszéd foly, hogy a' posta lovakon kívül, minden darab lóra 20 Sterling Font (200 Forint) adó fogna vetetni: a' melyből az a' jó fogna következni, hogy a' szántásra-vetésre és egyéb iga vonásra, ökröket kénytelenítettnének a' gazdák fordítani, a' szarvas marha el-szaporodna, 's a' marha hús bővebb lenne, sőt még a' zab is meg

oltsádná. — Hallatik, hogy a' hajporral való élést is meg fogja a' Parlamentom nem soká' tiltani.

Olyan egygyezésre lépett az Angliai Országgyűlés az Orániai Princzel, hogy az Anglus zsidódonn lévő és mostan *Wight* szigetén, fekvő *Hollandus* tereget, haladék nélkül Portugáliába küldhesse.

A' Király ilyen beszéd által nyitotta meg Nov. 11-dikénn a' Parlamentom' üléseit:

„*Alylordok és Urak!*

„Az én alattamvalóknak boldogságokhoz viseltető szives gondoskodásom, és azoknak a' terheknek érzése, a' mellyekkel az én népemnek szegényebb része az eleségnek mostani drágasága miatt küszködni kénytelen, és egyben arra határozottnak, hogy idejében oltsze gyűjtettelek benneteket, mint sem különben a' szándékom lett volna. Nem lehet az én szivemnek egy kedvesebb tárgya, mint ha azt látom, hogy ti, olyan eszközöknek elővételédéseket határozátok meg, a' melyek néktek, érett meg fontolás után, a' ti bölts ítéletek szérént ezen kegyetlen inségeknek könnyebbitésére, s mázszori elő kerülhetésségek meg előzésére, hasznosok, és a' mi mezei gazdaságunknak állandó buzdására, s öregbítésére, czélzóok légyeek.

„Ite etem szérént leg hamarább való segedelemül szolgálhat, az, ha a' gabona' minden féle nemeinek mennél nagyobb bőséggel való behozására buzdító eszközök vétetnek elő. Hasonló segedelemül szolgálhat a' drágaságnak lejjebb szállítására, reménsegem szérént, az a' ditséretes példa adás is, a' mellyel ti magátok eddig is, a' gabonával való mértékletes élet által előlmentetek.

„Az életre szükséges külömb-külobb féle kereskedés béli dolgokról szolló törvényeket, ezen alkalmazatlággal természet szérént a' ti fontos tanátskozásaitok' tárgyává fogják a' körülállások helyheztenni. Ha a' ti tanátskozásaitokból az fog

ki tette, hogy az ezfendőnek nem kedvező adakozásából származható rosszat, még tsalárd mesterkedések is öregbítették: kétség kívül fel-indulással által fogjátok látni, mely igen szükséges legyen az e' féle vizszá-éléseknek az ő következeikre nézve való meg-előzése. Hanem, arról is meg győződve vagyok ellenben, hogy az e' féle tsalárd mesterkedéseket egész igyekezettel meg fogjátok különböztetni az olyan kereskedés béli rég fenn álló jó rendelésektől, a' melyek el-kerülhetetlenül szükségesek a' társasági éleiben arra, hogy a' kereskedés béli bőség és az én népem' élelm-, jó lábann maradjassanak.

„Kedvetlenséggel szemléltétek az országnak különb-külömb réizeiben rövid időig uralkodott zürzavarokat, a' melyek az olyan rossz indulatu és béketelen emberek által gerjesztődtek vólt, a' kik a' közönséges szükségét igyekeztek céljoknak el-érésére kegyetlen elzközül fel-venni. Az ilyen erőszak-tétel, kétszeres bün: egyszer, hogy öregbíti azt a' veszélyt, melyről a' panasz vagon; mászszor, hogy meg zavarja azt az állandó tsendességet, a' mely a' dőlges közönségnek fenn-állhatására, különösbön és szükségesséppen meg-kivantatik. Azok, a' kik ezen környülállásokban önként való segedelmek és buzgóságok által, a' törvényeket és jó rendet védelmezték, számot tarthatnak az én legnagyobb ditséretemhez.

„Alsó Ház béli Urak!

„A' jelen való környülállások között nem szándékom több pénz béli segedelmet kívánni tölletek, tsak a' mennyi a' Státus' rendes költségeire meg-kivantatik, mind addig, míg az egyesült országok Parlamentomai ölszfe nem gyülekeznek; melyeknek hogy egész míben léteket előtökbe terjeszszék, meg-parantsoltam, nem kételkedvén azon, hogy azt, a' mit a' köz jó kíván, helybe hagyni hajlandók ne lennétek.

„*Mylordok és Urak!*”

„Rendelést tettem, hogy terjefszék előttökbe azoknak a' költsönös nyilatkoztatásoknak másaikat, a' melyek közötttem és a' Frantzia Ország-lószék között, egy békefféges alkunak kezdése végett az utóbbi alkalmatossággal folytak. Szemlélni fogjátok azokból az én egyformájú hathatós kivánságomnak szembe tűnő ujj jeleit az Európai közönséges tsendességnek lábra állítottódhatása iránt. Az én kivánságom azonközben az ellenségnek azon végzése által, hogy ő én véllem tsak tsupa magános alkudazásokba akar botsátkozni, meg-tsalattatott, minthogy én ebben, a' közönséges hűségnek meg bántása, és az Europa' bátorságának megsebezése miatt különben mégjellyességgel egyet nem érhettem. Az én békességes hajlandóságom, és annak el-érésére törekedő izorgalmatosságom, meg változhatatlan: én ellenem nem szegzem magamat, és leg kisebb hátramaradáft sem teszek semmi eszközöknek, a' melyek az én koronámnak betsülletével, és az én népemnek valóságos javával meg-egyező békeséget meg szerezhetik, vagy leg alább ezt közelebb hozhatják. Hanem, ha az ellenség azt, leg alább' oly fel tétel alatt, hogy ha tsak t. i. én a' magam fel tételemtől, a' melyenn az egész betsefundalodua a' békeffégnak, el nem állok, tovább is megvetni meg nem szünik, bizom bennetek, hogy ezen etbeu, azon törvényes és igazságos egyetértéssel és segedelemmel fogtok hozzám tovább is viseltetni, a' mellyel ezen nagy tárgyra nézve mind ez ideig viseltettetek, és a' mely által én, hálá légyen a' Gondviselésnek, ezen országnak betsülletét s' bátorságát, egészfen és a' maga valóságában, mint ez ideig, meg-oltalmaztam.“

Az egyesült Parlámentom a' jövő 1801-dik esztendőnek 22 dik Januáriussára hivattatik össze; a' midön már Irlándiának küldöttjei is az Anglrai és Skotziai Küldöttekkel együtt Londonban fognak tanátskozni, a' *Britanniai Szigetek*'

Parlamentomának nevezete alatt. Hogy, fog-e a' Parlamentom *Császári* nevezetet venni magára, még nintsen meg határozva: hanem bizonyos az, hogy a' Nagy Britanniai czimerek között Frantzia országnak eddig való czimere, a' *Lilion* ki vettetik, és 1801-ben 1 ső Januarius-tól fogva olyan titlussal fog élni a' Nagy Britanniai Udvar, a' melyben nem fordul elő Frantzia ország.

Pruszszia.

Brigadéros General *Bonaparte Lajos*, Nov. 11-dikén a' Királynál bemutatott, és 11-dikén a' *Belleüe* nevű Királyi Kallémban a' Király nagy atya testvérével *Ferdinándnál* volt ebéden. Olyan módon nyilatkoztatta ki magát ezen ifju *Bonaparte*, hogy ez úttal csak néhány napokig szándékozik mulatni *Berlinben*, minthogy *Szésiába* a' II-dik *Fridrich*' tsatázásai híres helyeinek meg-nézegetésekre siet. Onnét azonban ismét visszátér *Berlinbe*, és az egész *Fársángot* ott tölti el. A' Királyi épületnek minden ritkaságait, útazól figyelemmel szemekkel meg tekintette. — Nem valami Követségi foglalatosságban küldetett, mint hallatik, ez a' *Bonaparte* telyességgel *Berlinbe*, hanem tsak mint útazó, az *Első Konsúl*' rendeléséből a' tapaptalás' kedviért jár széljel; és Pruszsziaóbol még más országok felé is fogja útazását folytatni.

Frantzia Ország.

Hogy a' katonaságot az előbbeni esztendőben szenvedett sok fogyatkozások iránt ezutánra bátorságba helyeztethesse a' Frantzia ország-lófzék, néhány rendbéli végzéseket adott ki. Ide tartozik, hogy a' Hadi Minister egy nyomtatott laistromot adjon ki szám szerént mindi azokról a' katona ruhákról, a' melyek a' 9-dik esztendőben

a' Republikai seregekhez küldettettek. Az után minden csoportoknál egy egy Hadi Tanács által vizsgálta meg, hogy valyon a' seregekhez küldett ruha-darabok, ki-szolgáltatottak e' mind a' katonaságnak, s valyon jók, és hasznavehetők voltak e'? Utoljára az egész számadásnak a' Konsulok' elejibe kell terjelztödni. Hasonló szoros számadás vétettetik a' lovaknak és az ő szerzfámáiknak ki-szolgáltatódásáról is.

Hogy a' katonák zsoldja mindenkor rendszeren ki jár asson, minden Komendáns tartozik 15 nappal előre be-jelenteni, hogy a' következő egész hónapra mennyi zsold kívántassék az alatta lévő katonák' számára.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Elegyes Levelek.

Páris, Nov. 14-dikénn: — „

Moreau fő vezér tsakugyan meg-házasodék Párisban, és ha szintén nem Quadaloupei vagy Sz. Domingoi léánt is, de elég melzize földről valót, t. i. az Isle de France szigete' Hüllot nevü Közönséges Kormányozójának leányát vette-el, ki is most lépett az-dik elzsendéjébe.

A' Defenseur de la Patrie nevü Párisi Ujj-ság, a' következő rövid de ugy látszik offi-cialis elő áadását adta ki a' Lünevilben Nov. 9-dikéig folyt Congressusi környülállásoknak: — „

„Gr. Cobenczel (ugy mond) Oktob. 14-dikénn irt Bétsből Talleirand külső dolgokra ügyelő Ministerhez, hogy ő a' Bétsi Udvar' részéről a' Lünevillébe való menetel végett teljes hatalommal lévén fel-ruháztatva, 15-dikben el fog indulni. . . . Ezen jelentéshez képeest hazafi Bonaparte Josef is útnak indúlt Párisból Oktob. 25-dikénn ugyan-tsak Lünevillébe. . . . Gr. Cobenczel 24-dikben meg-érkezett Lünevilbe. . . . Gen. Clarke bizonyossá tette Gr. Cobenczelt, hogy, ha néhány napokat Párisban tölteni kedve volna, azt az Első Konsúl, a' ki a' Gróf Urat a' Campó-Formiói alkudozások'

alkalmatosságával meg ismérte, kedvesen fogná venni. Ez a bizonyossá tétel határozta Gr. Cobenczelt arra, hogy Lüneviltől útját Párisba vet gye. Oktob. 26-dikán indult útnak. Valamint Lüneviltől való érkezésékor, úgy elindulásakor is ágyu dörgés által tiszteltetett.... *Voiadban* Okt. 27-dikén a' Frantzia telyes hatalmu Congres. Ministerrel *Bonaparte Joseffel* együvé találkozáván, a' Gróf jelentette ennek, hogy mi okon határozta legyen magát a' Párisba való menetelre; melyet *Bonaparte* meg értvén, visszafelé ment a' Gróffal ő is Párisba, a' hová 28 dikban érkeztenek meg mind ketten. Itt való mulatása, lehetetlen hogy kedves emlékezetre ne szolgáltatott volna Gr. Cobenczelnek Okt. 27-dikén *Páris* *Lüneviltől* *Nov. 13-dikén* indultanak Lüneviltől felé visszafelé a' két Congres. Minister Urak.... 6-dikban szerentsésen meg érkeztenek Lüneviltől.... 8-dikban által adták egymásnak meg hatalmazó leveleiket: a' melynek is nem lehetett volna ennél kedvezőbb környülállások között történni... Gen. Clarke az örvedetes környülállásokat a' 19-dik *Brumairnek* (Nov. 9-dikének) meg-tisztelésére fordította, melyre nézve lehető *szépséget* a' kastélynak néhány szobáit ki tsinosittatván, a' Respublika' állandóságáért egy jó ebédet adott.... a' következő napon (Novemb. 10-dikben) ismét elő vétődtek a' magok folyamatjok szerént az alkudozásak, és ugyan az nap' estvéli 4 órákór, Gr. Cobenczel Ur a' Cs. Követséghez tartozó Titoknokot *Lichtenbourg Lefevre* Urat, mint Kurirt *Béts* felé útnak indította.“

Lüneviltől, Nov. 13 dikán: —

„Nints képzeldés, az ide minden napokonn érkező szekerek' és emberek számának meg fogására; a' ritka művesek, minden nemű-árusok' és ujjságoun kapók' sokasága, egészfzen egy kisebb Páris tsir ált Lüneviltől. — A' többi idegen Követeknek érkezésit is várják még. Minden ná

mű ékekségek kiméltlenül gyűlnek minden felől ide.“ — Szó-tár kivántatna, hogy mind azokat az ujj módi Frantzia czifraságokat le-irhassa valaki, a' melyek *Lunevilbe*, a' mostani Congressusnak meg-tisztelésére, öfzfze hordattanak!

Hanem, vagynak még egyéb tudósításaink is. A' Frantzia Generálisok mind útban vannak vizsfzá felé, ki az Olosz, ki a' Német országitáborhoz. — Sem a' *Philipsburgi*, sem az *Ulmai*, sem az *Ingolstadt* erősségek' rontása, melyek a' Német Birodalomnak, sok milliójiba kerültek, nem szünik. *Manheimből* azt itják, hogy *Philipsburgból* oda hallatnak a' mínák' tsattanásaik által okoztató föld rendülések. *Ulmának* már ~~Bécsi Császári Csodálalmi Versélyet Libényi Cluj~~ *Ingolstadt*nak le rontására, tsak a' parasztság közül 6000 ember rendeltetett, pedig a' város' lakossai is meg hivattattak a' munkára, vagy inkább a' rontásra.

A' *Moniteur* azt mondja azok ellen az idegen Ujjságok ellen, a' kik azt állitják, hogy ezen várak, nem rontatódhatnának le; minthogy tsak ugy adattak által, mint zálogok; a' zálogot pedig a' maga' valóságában kellene annak idejében vizsfzá adni, hogy; ezen várak az után adódván által a' Frantzia seregeknek, minekutánna az örző seregek és az ágyuzó kezületek belöllök elszállittattak, a' Frantzia Országlószék azt tétetheti már most ezekkel, a' mit a' beléjek szállitottatott örző seregek bátorságával meg-egyezőnek lenni gondól.

Calais, 10. Nov. — „

„Ide egy Kurir érkezett az éjjel. Ma reggel által indúlt Angliába. Nyolcz napok alatt már másod izben szemléltük itten ugyan ezen Kurirt. Első vizsfzá érkezése után tsak 24 órát mulatott *Lunevilben*“

Marsiliában az oda ki szállott *Máltai* örző sereg 's az ott levő katonaság és némely városi-

ak között, valami kedvetlen szó beszéd, fel ingerlődes, 's talám az elégnél többséke bor, a' napokban olyan heves izivakodásra adtanak volt alkalmatosságot; hogy utóljára kevésbe múlt el, hogy nagy vérontás nem lett a' következése. Hatvan emberek valóatódttak volt ki mind két részről, hogy *Brumair'* 10-dikénn reggel a' városnak egyik meg nevezett kapuja előtt a' sikonn egy egy szál kardal meg jelenjenek, és meg viaskodjanak. Szerentséjek, hogy meg tudta a' boldond czélt a' Politzia, és elejít vette, külömben rútol meg motskólhatták volna magokat.

Kosciusko Generálisnak egy ötse, Kapitány az *Augcreau'* táboránál, és most *Frankfurtban* van szálláson.

Azt írják *Bruszfzelből*, hogy a' feljebb említett Kurír, a' ki *Lünevilből* Gr. *Cobenezeltől* közelebről Angliába küldtetett, passust vitt egy *Anglus Congres-Ministernek* a' *Lünevilbe* való jöhetésre. *Bruszfzeli* tudosítás az is, hogy egy *Pétersburgból* jövő Kurír ott utazott légyen *Páris* felé keresztül; 's mint gondolják a' *Császár* részéről a' szározonna való *Orosz* fegyveres *neutrálitásnak* ajánlását viszi a' *Francia Ország* glószékhez. Sok más kivált *Pruszfziai* magános levelek pedig azt erőssítik, hogy *Berlin* és *Pétersburg* egyezésre léptenek volna egymással, az iránt, hogy ezen elztendőben békeféget adjanak *Europának*; 's-erre a' célra dolgozna most *Luchesini* is *Párisban*.

Nov. 9-dikétől fogva mindenek előtt nyitva vagynak *Párisban* azokkal a' régi ritkaságokkal rokott házak, a' melyek hajdonában *Olosz* országot nevezetelisé tették. Öt egymásba nyíló paloták vagynak vélek meg-rakattatva. Ezekben állanak már most a' ritka mesterség' miveinek az örökös tsudálkozást magokhoz vont Izerzeményei, mint p. o. *Luocoon*, a' *Belvedéri Apolló*, *Vénus*, 's-egyebek.

Parisban egy jól tévő ujjintézet állittatott fel,

Ily nevezet alatt: *Bizonyos fejedelem' helye, a' szerentséltlenek' számára.* A' ki ezen házba, bé akar vétetödni, szükség hogy vagy maga vagy más valaki ő érette, egy személyre való fundátiót tegyen. a' melyért hólta' napjáig tisztelősen tartatik. Egy személyre való fundátióért 1080 Livrák kivántatnak. Az Első Konsúl 30 ágyakra vagy ilyen személyekre, a' felesége 25-re, *Lebrun* Konsúl 15 re, rendeltek fundátiókat. Mások is feles ajánlásokat tettek.

Necker, a' régi nevezetes Frantzia Fináantz-Minister, a' ki még mind *Genova* mellett egy jószágában lakik, közelébről 3 Köttetekből álló *Erköltsi Prédikáziókat* botsátott nyomtatásban világ' elibe legzetel. *Central University Library* Uff. ga épületére kezitette volt mind, hanem már most azért adta ki, hogy mások is vehessék hasznát a' mostani meg romlott világban.

Mind azok a' Pruszizus, Hollándus, és Frantzia levelek, a' melyek a' tenger partok mellől Nov. 9-dikétől fogva indúltanak, azt írják, hogy olyan rettenetes szélvész uralkodott légyen az nap, tengeren szarozzon, a' milyenre a' most élő emberek nem emlékeznek. Az erről szoltó tudósításokat nem hordhatjuk mind elő. *Cambrai* mellett a' posta szekeret fel döjtven, midőn abból egy alizony ki-szállott volna, azt 200 lépésnyire ragadta; más utazók, elő-fák mellé kapalkodtak, hogy ők is ugy ne járjanak. Sok szémalokokat öszlize rontott a' *Lille* és *Páris* között lévő Telegrafussal együtt. A' erdőkben, házakban, kivált a' falukonn, és a' partok körül, 's a' kikötő helyeknél, megbetsülhetetlen károkat okozott. *Mecheln*, *Löven* és *Wawre* városaikban (a' régi Aufr. Belgiumban), több mint 70 házakat ontott-le. Az utzákat, le hányt kémények, ház fedelek, fel forgattatott szekerek, 's kotsik fedték. Egész házakat el-kapóit némely falukonn a' szél minden benne lévő emberekkel és áhatokkal együtt. A' tsatórnákból az elő-fák'

tetejeikig fel tsapkodta a' vizet. A' *Schelde*' tor-
kában sok hajók nagy károkat vallottak. A'
Hollandiai levelek írják, hogy az ő partjaik kö-
rül, ölfzfe romladozott hajók és holt testek fe-
dezik Nov. 9-dikétől fogva a' tenger' színit. Sok
Anglus hajókat is szerentsellenekké tett ez a' pél-
dátlan idő, kivált minthogy mostan ezek talál-
tatnak leg nagyobb számmal a' tengerek' öbleik-
ben. Hanem több tudósításokat kell még vár-
nunk ezen rettenetes napnak le-rajzolására.

Magyar Ország.

Zemplényből: — „

„Itt nállunk a' N. Vármegye' részirül a' *Fel-
dőlő Sereg* egy Batalionnyi lovakból és egy Di-
visió lovasokból áll, a' mely már fel-ruháztat-
ván, és ideig való szállásait is el foglalván, Ga-
lantai Grof Eszterházi József Cs. Királyi Kamarás
's Fő Ispány Ur'fáradhatatlan bölts szorgalmatosfá-
ga, a' minden meg kívántatóknak bé-szedése, 's-
a' Mgos Kamarás Consiliárius 1 ső és 2-dik V. Is-
pányoknak buzgó hivatal béli kötelességeknek te-
lyesítésével, immár abba a' karba ván, hogy pa-
rantsolatot vévén, egy hét alatt útnak indulhat.
A' nép szép, vállogatott; a' ruhája olyan, hogy
az országban égynek sem fog könnyen engedni;
a' lovak erősek, jól termettek. Az Insurgensek-
nek kedve nagy; melyet a' N. Vármegyebéli Ka-
roknak és Rëndeknek a' ruházatra tett költség
iránt ki mutatott kimélletlen kézsége lelkesített:
mint ennek a' többek között, Urunk' és a' Haza'
szeretetének tüzével lángoló régi familiájára néz-
ve is híres és nevezetes Báró *Kis Senyei Senyey
János* Ur, ki is azoknak számára, a' kiknek a'
nemes Urak közzül a' fel kelésre kézségek, de
az egész készületre tehetségek nem vólt, ezer Fo-
rintot, a' reá háromló adózáson kívül, ingyen
ajándékozott.

Példás életének 76-ik esztendőjében múlt ki, e' világból Novembernek 9-dik napján a' sok tekintetben bódog emlékezetű Zekenyi Tekintetes *Klobusiczky Pál* Úr, minekutánna Tekintetes *Pallay Erséeth* Aszizonyyal 49- esztendőkot Isten félo kegyes házosiági életben töltött volna el. Nem adván az Isten nékiek magzatokat, több ezerekből álló izembe tüdő fundátziokat rendeltenek valamint *Debretzenben* a' Papi és Nemes, szegény szüleiktől meg foztatott árváknak neveltetésekre, mind pedig *S. Patakonn* a' Helv. Vallásonn levő Kolégyomban nevelendő ifjaknak, 's néhány Ekklesiák' *Lelki-tanítóinak*, 's *Profellorinak* számokra.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Rácz Istvánnak

A' Nemes Magyar fel-áll'ttakhoz intézett Éneke,
minekutánna

A' Frantzia Nemzettel kötött Fegyvernyugvás
fel-mondattatott.

Bétsben 1800.

* * *

Ad arma, nunc fortes, ad arma!

Dulce, & decorum est pro patria mori.

Horat.

* * *

Mi harsog úgy Mársnak mezején megint?

Új háború — Vulkán kalapál vasat;

'S már izerte izéjjel, görbe, 's éles

Fegyver'tek, Magyarok, tsörögnek.

Tí, mint midőn a' barna, dagadtt, 's esöss

Felhök' ölébül Menykövek hullanak:

Vagdalni, és halmot siettek

Győzni tanúltt karotokkal hányni.

Tí, Márs' piattzán félni tudatlanok.
 De élni még, és halni tudók kegyes
 Király'tokért —, 's Kódrust *) követni
 Kéztek erősz hazabéli szívvvel!!
 Im'! Zeng a' *Harsány*' tárogató' szava:
 A' vad szabadság' Angyala veszfzen el. —
 Bellóna zászlókat lobogtat,
 'S tart tenyerén diadalmi Laurust.
 Zászló alá hát — Titeket illet ez —
 Párduttzos Arpád' hív maradékai!
 Mert tí, halál közt, kardra kelvén,
 Coclesekét meg haladni tudtok.
 Tí bennetek még Attila' vére forr.
 Kézüllyetek-fel, 's mennyetek hát hamar!
 Ah! nyerni, melly szép 's nagy ditsőség,
 Győzedelm' koszorút, halál közt.
 Hozzátok, O nagy Bajnokok! állanak
 Sergekkel a' Német Birodalmiak;
 A' vér' piattzán víni, 's győzni,
 A' felesült erejü Csehekkel.
 Egy lélek, egy szív, 's tántorodatlan hit,
 A' véres úton lefész Kalaúzatok,
 Ország-'s Királyért! élet' óhó
 Vas szeretek mikoron süvölténd.
 Előre készül drága Jualmatok
 A' vártt ditsőség' izent Palótaiban. —
 Mellyért ha most buzdítani lantom
 Még nem elég eleven szavával:
 Buzdítson óh! hát Zrínyi' ditső neve,
 'S zöld ággal híres régi Vitézeink:
 Nádasdiak, győzo Kemények,
 Húnnyadiak, Turiakkal együtt:
 Hogy, mérge rettegjen, 's menedékhelyét
 Ne lássa a' Frantz - Austria' földjein. —
 Agyú dörög, jelt fújnak, hartzia!
 Rajta Ierény Magyarók' Vitzi!

*) *Codrus pro Patria non timidus mori.*

J e l e n t é s.

Közelgetvén ezen hanyatló századnak utolsó elztendeje a' maga végéhez, alázatos kötelességünknek esmérjük mi is az Olvasó Publicum előtt arról jelentést tenni, hogy a' kiknek a' jövő fél elztendőben a' Magy. Kurirnak olvasására kedvek leszen, fel küldvén annak fél elztendőre való taksaját, az 5. forintokat, hozzánk illyeten titulus alatt: *An die K. K. Hof Oberst Post-Amt-Zeitung Expedition à Wien. Pro Magyar Kurir mit 5 Gulden*, idejekoránt jelentsék magokat. Ebben az elztendőben gyakorta meg történt, hogy ámbár mind a' levél, mind újságaink taksája jókor fel küldetett: még is mindazáltal egy, két, sőt három, hónapig is vehették Erd. Előfizető Uraink a' magok újságaikat, némelyeknek pedig a' Magy. Kurir helyett a' Magy. Hirmondó, s a' helyett a' Magy. Kurir küldetett; sem az egyik, sem a' másik hibának nem vólunk mi okai, hanem azok, a' kiknek kezekhez jörtek leg elsöben a' levelek, és a' kiknek a' lett volna szoros kötelességek, hogy az originális leveleket minékünk mingyárt ki küldjék, és e' két Magy. Ujságokat egymással fel ne tseréljék, a' melly miatt vagy magok az Erd. Előfizető Urak, vagy az újságokat constituáló Posta Hivatalok bosszuságot, bajt, és alkmatlanságot szenvednek; mi pedig épen nem érdemlett vigyazatlansággal vádoltatunk. Arra való nézve, hogy ha ennek utána, a' fent említett hibák közzül egyik, vagy a' másik meg történne, leg ottan vagy az előfizető Urak vagy a' Posta Hivatalok, minket, és nem mást, s' szokott titulusaink alatt küldött leveleik által tudósítsanak arról bennünket, szorosan fel jegyzven leveleikben azt a' napot, a' mellyen újságaink taksaját az ide való Cs. K. udvari leg főbb Posta Hivatalhoz fel küldötték, mi, tehetségunk szerént igyekezni fogunk a' történt hibát el igazítani. Azok pedig, a' kiknek, nem a' kivánt újságok küldetnek, mingyárt az első, vagy második darab újság vételekor, azon újságok íróinak jelentsék a' dolgot, a' kiknek

újságaikat kívánnyak, egyfzersmind a' vett újság darabokat is küldjék vissza.

Azt sem tagadjuk, (és ha tagadnánk is, megzáfolnának bennünket a' hozzánk küldetett sok panaszló levelek) hogy ebben az ezftendőben igen rendeletletlenül jártak újságaink. De ennek sem mi, hanem azok voltak a' valóságos okai, a' kik újságainknak ki készítetések, a' melly, végre ennekelötte 6. 7. söt ha rövid vólt az idő 8. személy is meg kívántatott, két emberre bízták, ezek pedig elégtelenek lévén az újságoknak illendöképen való becopertazásokra és le ragasztásokra, holtöb, hol kevesebb darabok vissza maradtak, és a' következett posta napokon küldetettek el. Mivel ez az expeditziónak modja mind a' **BEÜS** **AL** **AR** **CON** **TR** **AK** **MIN** **IS** **T** **É** **K** **É** **K** **É** **GL** **Y** **Ó** **L** **T**, Erd. Olvasóinknak pedig méltó panaszra szolgáltatott alkalmatosságot; azon fogunk igyekezni, hogy valamiképen az ennekelötte való ezftendökben, ugy a' következendökben is, a' typografiában magunk szemei előtt, 's magunk embereink által készitődjenek el, 'sideje korán küldődjenek a' Posta Házhoz újságaink. Ha néha előre el nem látott bajok miatt hátra maradnának, mint a' múlt October és November hónapokban egynéhány szor meg történt, arról bocsánatot kérni, és reménységünk szerént nyerni is fogunk Erd. Olvasóinktól.

* * *

Jegyzés. A' közelébb költ Kurirnak 694-dik oldalán elő forduló Magyarországi cikkelyben, az 1. szám alatt sokat ki hagyott vólt a' fzedök, melyre nézve így kell olvasni:

„1. Tisztelendő ó Hiten lévő V. Esperess *V. szánik János* Urnak szép belső tehetsége, melyet gyakorta prédikállásában, de főképpen Sz. György napján meg-mutatott minden hajlongás nélkül, mellyben meg mutatta, a' kösség előtt, hogy Sz. Györgyöt nem imádjuk, ugymond, azzal, hogy az ő Innepét szenteljük, hanem sokféle virtusaiért tiszteletképpen azért emlegetjük, hogy mások is az ő jó példait kövessék.“